

افزایش چشمگیر نذورات مردمی به حرم مطهر رضوی در ۶ سال اخیر

مدیرکل نذورات آستان قدس رضوی اعلام کرد: میزان مشارکت زائران و مجاوران در نذورات حرم مطهر رضوی در ۶ سال اخیر، رشد چشمگیری داشته است. به گزارش آستان نیوز، علیرضا اسماعیل زاده با ارائه گزارشی از

۲

خبر

تولیت آستان قدس رضوی در آیین آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه مازندران، مهم‌ترین شاخصه‌ها و لوازم نقش آفرینی علما را تبیین کرد

رسالت روحانیت در گرو زمان‌شناسی و بیداری

تولیت آستان قدس رضوی روحانیت را مرزبانان اندیشه و عقیده جامعه دانست و با تأکید بر ضرورت زمان‌شناسی، اخلاص و بیداری، این شاخصه‌ها را از مهم‌ترین لوازم ایفای رسالت علما معرفی کرد. به گزارش آستان نیوز، آیت‌الله احمد مروی در آیین آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه استان مازندران که دوشنبه (۱۷ شهریور ماه ۱۴۰۴) در حوزه علمیه حجتیه آمل و با حضور علما، اساتید، طلاب و مسئولان برگزار شد، با بیان اینکه حوزه‌های علمیه نقش‌آسایی در رشد و تعالی جامعه اسلامی دارند، اظهار کرد: اسلام با تعلیم، تربیت و دانش پایه‌گذاری شد. نخستین آیات وحی نیز بر محور علم و قلم نازل شد و این اهمیت علم را در دین مبین اسلام می‌رساند، همین معارف، مکتب اسلام را به بزرگ‌ترین تمدن بشری تبدیل کرده و حقیقت آن است که تمدن امروز بشری نیز مدیون تمدن اسلامی است.

وی با اشاره به روایت امام صادق (ع) که علمای شیعه را «مرزبانان اندیشه» معرفی کرده‌اند، تصریح کرد: همان طور که مرزبانان جغرافیایی از سرزمین دفاع می‌کنند، علما نیز وظیفه دارند از مرزهای فکری و اعتقادی جامعه در برابر هجوم شیاطین و دشمنان حفاظت کنند.

■ زمان‌شناسی؛ شرط اصلی مرزبانی فکری

تولیت آستان قدس رضوی زمان‌شناسی را نخستین شرط مرزبانی فکری دانست و گفت: مرزبان باید بداند در چه فضایی زندگی می‌کند، تهدیدها و کدام ناحیه است و چه ابزارهایی برای مقابله لازم دارد. اگر امام خمینی (ره) در زمان مناسب ندای خود را علیه رژیم ستمشاهی سر نمی‌دادند، انقلاب اسلامی به پیروزی نمی‌رسید.

وی با اشاره به این سخن معصوم (ع) که چیدن میوه پیش از رسیدن، همچون کاشتن بذر در کویر است، افزود: هر اقدامی باید در زمان مناسب خود صورت گیرد و گرنه نتیجه‌ای به همراه نخواهد داشت.

■ علم نافع، ثمره پایدار حوزه

آیت‌الله مروی دومین ابزار اثرگذاری روحانیت را تولید علم نافع دانست و گفت: نمونه بارز این علم، اثر گرانسنگ بحارالانوار تألیف علامه مجلسی است که فراتر از یک کتاب حدیثی، به عنوان مرجع عمیق شیعی ماندگار شد. وی افزود: برای نقش آفرینی کارآمد در جامعه، روحانی باید توانایی‌های خود را بشناسد. شناخت ظرفیت‌ها سبب می‌شود در برابر بحران‌ها و کمبودها دچار تزلزل نشویم و توان مقابله با مشکلات را پیدا کنیم.

■ بیداری و اخلاص؛ لازمه ایستادگی در جنگ نرم

تولیت آستان قدس رضوی بیداری را سومین رکن مرزبانی دانست و تأکید کرد: روحانی باید چشمانی تیزبین داشته باشد تا کوچک‌ترین انحراف دشمن را رصد کرده و برای مقابله آماده باشد. در جنگ نرم، لحظه‌ای غفلت می‌تواند خسارت آفرین باشد. وی همچنین اخلاص در علم و عمل را شرط اساسی موفقیت روحانیت معرفی کرد و گفت: علما تا نفس خود را تهذیب نکرده باشند نمی‌توانند حامل پیام انبیاء (باشند. همه بزرگان دین ابتدابر تهذیب نفس تمرکز کردند و سپس در جایگاه اثرگذار اجتماعی ایستادند.

آیت‌الله مروی در پایان خاطرنشان کرد: توجه به نقش بی‌بدیل حوزه علمیه در جامعه، فهم جایگاه روحانیت و عمل به منشور روحانیت امام خمینی (ره) که در سال ۶۷ بیان شد، مطالبه‌ای است که طلاب باید از مسئولان و جامعه روحانیت داشته باشند.

به همت مدیریت زائران غیرایرانی آستان قدس رضوی

کودکان جهان اسلام میلاد پیامبر مهر و رحمت ﷺ را جشن گرفتند

همزمان با فرا رسیدن شب میلاد باسعادت پیامبر گرامی اسلام، حضرت محمد مصطفی(ص) و امام جعفر صادق(ع)، ویژه‌نامه و رویداد فرهنگی «کودکان جهان اسلام و پیامبر مهر و رحمت» در حرم مطهر رضوی برگزار شد. به گزارش آستان نیوز، در این رویداد فرهنگی – مذهبی که به همت مدیریت زائران غیرایرانی در محل هشتی رواق دارالرحمه حرم مطهر رضوی برگزار شد، جمعی از کودکان آذری، اردو و عرب‌زبان با حضور در بخش‌های مختلف از جمله بخش نقاشی، رنگ آمیزی دیوارنگاره، کاردستی و دلنوشته، عشق و ارادت خود را به محضر پیامبر مهر و رحمت به نمایش گذاشتند. مهدی لسانی، مدیر زائران غیرایرانی حرم مطهر رضوی در حاشیه برگزاری این رویداد فرهنگی – مذهبی، گفت: این رویداد به مناسبت هزار و پانصدمین سال میلاد باسعادت پیامبر گرامی اسلام(ص) در دو بخش کودکان و نوجوانان برگزار شد.

وی تصریح کرد: در این رویداد کودکان و نوجوانان غیرایرانی در بخش نقاشی تصویری و در بخش رنگ آمیزی و دیوارنگاره تصویری با موضوع پیامبر اسلام(ص) را به دلخواه رنگ آمیزی کردند. همچنین کودکان جهان اسلام در این رویداد دلنوشته‌هایی را تقدیم به ساحت مقدس پیامبر اهدا شد. وی ادامه داد: در این ویژه‌نامه همچنین دلنوشته‌ها و رنگ آمیزی دیوارنگاره، کاردستی و دلنوشته، عشق و ارادت خود را به محضر پیامبر مهر و رحمت به نمایش گذاشتند. مهدی لسانی، مدیر زائران غیرایرانی حرم مطهر رضوی در حاشیه برگزاری این رویداد فرهنگی – مذهبی، گفت: این رویداد به مناسبت هزار و پانصدمین سال میلاد باسعادت پیامبر گرامی اسلام(ص) در دو بخش کودکان و نوجوانان برگزار شد. وی تصریح کرد: در این رویداد کودکان و نوجوانان غیرایرانی در بخش نقاشی تصویری و در بخش رنگ آمیزی و دیوارنگاره تصویری با موضوع پیامبر اسلام(ص) را به دلخواه رنگ آمیزی کردند. همچنین کودکان جهان اسلام در این رویداد دلنوشته‌هایی را تقدیم به ساحت مقدس پیامبر اهدا شد. وی ادامه داد: در این ویژه‌نامه همچنین دلنوشته‌ها و رنگ آمیزی دیوارنگاره، کاردستی و دلنوشته، عشق و ارادت خود را به محضر پیامبر مهر و رحمتی پیامبر گرامی اسلام(ص) را به نمایش گذاشتند. مهدی لسانی، مدیر زائران غیرایرانی حرم مطهر رضوی در حاشیه برگزاری این رویداد فرهنگی – مذهبی، گفت: این رویداد به مناسبت هزار و پانصدمین سال میلاد باسعادت پیامبر گرامی اسلام(ص) در دو بخش کودکان و نوجوانان برگزار شد.

خدمات حوزه نذورات در آستان قدس رضوی، بیان کرد: با وجود مشکلات اقتصادی و معیشتی موجود، اما عشق و ارادت مردم به امام رضا(ع) روز به روز بیشتر شده به طوری که بر اساس آمارها نذورات مردمی به حرم مطهر رضوی در ۶ سال اخیر رشد قابل توجهی داشته است. مدیرکل نذورات آستان قدس با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۶۰ نیت فعال در سامانه خدمات حوزه نذورات در آستان قدس رضوی، بیان کرد: با وجود مشکلات اقتصادی و معیشتی موجود، اما عشق و ارادت مردم به امام رضا(ع) روز به روز بیشتر شده به طوری که بر اساس آمارها نذورات مردمی به حرم مطهر رضوی در ۶ سال اخیر رشد قابل توجهی داشته است. مدیرکل نذورات آستان قدس با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۶۰ نیت فعال در سامانه

زهرا زنگنه | در روزگاران خیلی دور از امروز، رسیدن به مشهدالرضا(ع) نه آسان بود و نه بی خطر، گذر از این مسیر برای زائران دوردست، همتی می طلبید به وسعت ایمان. عبور از شهری به شهر دیگر روزها به طول می انجامید و رفتن از کشوری به کشوری دیگر، گاه به اندازه چند فصل به درازا می کشید. راه‌ها دور، ناهموار و خطر‌خیز بود و هر گام زائر، میان امید و هراس برداشته می شد.

اما این زائران غیرایرانی حضرت(ع) با وجود همه سختی‌ها خود را به بارگاه خورشید می‌رسانند، در پناه آستان امن رضوی، نفسی تازه می‌کردند و اقامتی طولانی اختیار می نمودند. اقامتی که هر چند پرنور بود، اما بی‌دغدغه نبود؛ آن‌ها در رویارویی با مشکلات ناگزیر این ماندگاری، پناه و تدبیر را تنها در آغوش ملائک پاسبان حرم مطهر می جستند.

نقش موقوفات در تسهیل سفر و اقامت زائران به ویژه زائران غیرایرانی، در کتاب «نقش وقف در ترویج فرهنگ زیارت» نوشته دکتر ابوالفضل حسن آبادی بررسی شده که در ادامه به آن خواهیم پرداخت.

■ راه‌حلی برای تسکین دشواری‌های زائران غیرایرانی

سفرهای دور و دراز و اقامت‌های طولانی مدت زائران غیرایرانی به ویژه از کشورهای عربی همسایه، همواره با مشکلات مالی و معیشتی همراه بوده است. چنین دشواری‌هایی، و اققان نیکوکار را بر آن داشت تا در تقسیم کمک‌های مالی، گاهی اولویت را به این گروه خاص از زائران اختصاص دهند و از آنان حمایت ویژه کنند. در پهنه تاریخ، حرم مطهر امام رضا(ع) پذیرای هزاران زائر غیرایرانی بوده است که اکثریت آن‌ها از کشورهای عربی همچوار همچون بحرین، عراق، کویت، عربستان، سوریه و لبنان به این سرزمین مقدس

می آمدند. این زائران هنگام مواجهه با گرفتاری‌های پیش آمده در مسیر زیارت، به درگاه آستان قدس پناه می آوردند و این نهاد مقدس نیز با دستانی گشوده، از محل درآمد موقوفات به صورت نقدی و غیرنقدی به یاری آنان می شتافت. کمک‌های آستان قدس از دو منبع عمده تأمین می شد: نخست موقوفات عمومی که برای تمامی زائران وقف شده بود، مانند موقوفه عتیق علی منشی که در سال ۹۳۱ هجری قمری برای اطعام مستمندان و مسافران وقف شد و بخشی از درآمد آن صرف حمایت از زائران عرب نیز می شد. سند شماره ۴۳۱۰۱/۱ نمونه‌ای از این پرداخت‌هاست که مطابق آن در پنجم محرم سال ۱۲۷۶، میرزا محمدعلی، تحویلدار آستان، ۵۳ من نان را میان ۵۳ زائر عرب توزیع کرده است.

دیگر منبع کمک‌ها موقوفات اختصاصی بود که به طور ویژه برای زائران خارجی در نظر گرفته شده بود. از جمله این موقوفات می‌توان به وقف صفی قلی خان بیگلربیگی اشاره کرد، مردی از رجال دوره صفوی که در سال ۱۰۷۶ قمری، ۱۷ باب دکان، یک قهوه‌خانه، دو خانه در محله چهارباغ مشهد و مزرعه گوجکی در بلوک تبادکان را وقف کرد تا درآمد آن‌ها به زائران مستحق به خصوص

رواق هنر

جامع نذورات آستان قدس رضوی فعال است، خاطرنشان کرد: ناظران در دو نذر عام برای امام رضا(ع) و نذر هدیه به امام رضا(ع) بیشترین میزان مشارکت را داشته‌اند. اسماعیل زاده گفت: نذر کمک به ایتام، محرومان و نیازمندان، درمان و ژائورالی نیز در رتبه‌های بعدی قرار دارند که مورد اقبال زائران واقع شده است. مدیرکل نذورات آستان قدس رضوی اضافه کرد:

پنجشنبه ۲۰ شهریور ۱۴۰۴ | ۱۸ ربيع الاول ۱۴۴۷ | ۱۱ سپتامبر ۲۰۲۵ | سال سی و هشتم | شماره ۱۰۷۴۸ WWW.QUDSONLINE.IR

موقوفات خیران، یاریگر زائران غیرایرانی در دشواری‌های سفر به مشهد

زائران غریب در پناه آستان غریب الغربا ﷺ

بر اساس مبالغ اختصاص یافته به اجرای نیت در سال ۱۴۰۳، سنت عقیده ۱۲۰ نیت نذر بیشترین میزان مشارکت مردمی را به همراه داشتند. گفتنی است اداره کل نذورات در ساختاری متشکل از چهار اداره و بخش با بهره‌گیری از ۸۹ پست سازمانی انتظام یافته که امر خدمت‌رسانی در این حوزه پربرکت را سروسامان می بخشد.

WWW.QUDSONLINE.IR | ۱۰۷۴۸ | سال سی و هشتم | ۱۱ سپتامبر ۲۰۲۵ | ۱۸ ربيع الاول ۱۴۴۷ | ۱۱ سپتامبر ۲۰۲۵ | سال سی و هشتم | شماره ۱۰۷۴۸

موقوفات خیران، یاریگر زائران غیرایرانی در دشواری‌های سفر به مشهد

زائران غریب در پناه آستان غریب الغربا ﷺ

این زائران را در مشهد در بر می گرفت. این موقوفات نشان دهنده توجه ویژه به زائران غیرعرب بود، کسانی که از دیارهای دور و نا آشنا به این بارگاه نورانی قدم می گذاشتند و در سفر دشوار خود به یاری و حمایت نیاز داشتند. چنین تلاش‌هایی گواهی است بر وسعت نگاه آستان قدس رضوی و دید گسترده آن نسبت به همه مشتاقان زیارت، فارغ از زبان و قومیت.

■ **پای زائران غیرایرانی در کفش‌هایی از جنس مهر و وقف**
در دیار مشهدالرضا(ع)، زائران غیرایرانی همواره سهم ویژه‌ای در نگاه و عنایت واقفان نیک‌اندیش داشته‌اند، به ویژه در تهیه مایحتاجی چون کفش و لباس که از نخستین نیازهای هر مسافر است. مزارع فولیان دهشک و خطایان از نخستین وقف‌های این حوزه توسط حاج علی اکبرخان در سال ۱۱۰۴ قمری وقف شد تا درآمد آن صرف خرید کفش و پوشاک زائران شود. اسناد سال ۱۱۲۵ قمری گواه بر این هستند که این موقوفه به زائران عرب و بحرینی در قالب کمک‌های نقدی و جنسی مانند کفش‌های مسیحی (کفش مسافرتی کسی که خیلی به سفر می رود)، چرمی، پوستین‌های گرم و سایر اقلام یاری می‌رساند. نگاه ویژه و جدالگانه به وقف‌ها نیز بازتاب یافت. میرزا فضل‌الله وزیر نظام در سال ۱۲۷۱ قمری، بازاری از دکان‌ها در بست خیابان اولیا را وقف کرد و دو عشر از درآمد آن را به تأمین لباس و کفش برای زائران اختصاص داد؛ اما نکته برجسته آن بود که در میان همه زائران، زائران دارالمرز (غیرایرانی‌ها) بر سایران تقدم داشتند و به آنان ارج نهاده می شد.

این توجه خاص به زائران غیرایرانی در موقوفات اختصاصی نیز به چشم می‌خورد؛ از جمله وقف‌های سردار محمد علم‌خان، حکمران بلخ و بدخشان ترکستان که دو وقف مهم به نفع زائران خاوری، بنکشی، قندهار و کابل انجام داد. در سال ۱۲۹۰ قمری، سه دانگ از مزرعه شمس آباد وقف شد تا درآمد آن صرف خرید کفش و پوستینچه برای زائران مستحق از این مناطق شود. دو سال بعد، مزرعه مؤمن آباد نیز برای تأمین پایوش، کلیچه و کمک‌های نقدی به زائران افغانستانی وقف شد.

این وقایع نشان می‌دهد زائران غیرایرانی که مسیری دشوار و طولانی را طی می‌کردند، همیشه از حمایت‌های ویژه برخوردار بوده و وقف‌ها به گونه‌ای طراحی شده بودند که نیازهای اساسی آنان در مسیر زیارت رفع شود؛ گویی پایشان در کفش‌هایی ساخته شده از مهربانی واقفان قرار داشت، تا با قدم‌های استوار و دل آرام به سوی بارگاه ملکوتی امام رضا(ع) گام بردارند.

رواق هنر

۳ اثر نفیس با مضمون پیامبر اکرم(ص) در موزه آستان قدس رضوی، روایتگر لحظاتی آسمانی هستند

شکوه پیام نبوت در قاب هنر استاد فرشچیان

راالقامی‌کند، سکوتی که در آن، صدای حقیقت شنیده می‌شود. استاد فرشچیان با افتخار از خلق این اثر سخن گفت، از اینکه توانسته لحظه‌ای از معراج را، با تمام عظمت و لطافتش به تصویر بکشد. این تابلو، روایت یک واقعه ودعوتی است به تأمل، به پرواز و به رسیدن.

■ تجلی عشقی که در دل هر انسان جاری است

سه اثر نفیس استاد محمود فرشچیان، «آسمان چهارم»، «اولین پیام» و «معراج» هر یک روایتی لطیف از لحظاتی قدسی‌اند. لحظاتی که

پیامبر(ص) با آسمان سخن گفت، و اوحی همنفس شد و با نور، راه بشر را روشن کرد. این آثار تجلی عشقی بوده که استاد فرشچیان با تمام وجود، به پیامبر اکرم(ص) داشته است. او با رنگ، با خط، با نور، با سکوت، با حرکت و با لطافت، این عشق را به تصویر کشیده است. همان عشقی که در دل هر انسان، در هر زمان و در هر مکان جاری است. در این روزهایی که عطر ولادت پیامبر(ص) در فضا پیچیده، این آثار، دعوتی‌اند به بازگشت به نور و حقیقت.

دعوتی لطیف به دیدن، به شنیدن و به فهمیدن. چه زیاست که هنر، این زبان بی‌مرز و این پیام بی‌کلام توانسته لحظاتی از نبوت را برای همیشه در دل تاریخ ثبت کند.

زمین تا ملکوت، از جسم تا معنا، از شب تا نور و یک سفر روحانی است. این تابلو، پانزدهمین اثر اهدایی استاد به موزه آستان قدس رضوی است و در مراسم رونمایی‌اش، استاد از خلق آن سخن گفت، از صبح‌ها و شب‌هایی که با عشق، قلم‌مو را بر بوم کشید و از لحظاتی که با مطالعه و تأمل، روح اثر را شکل داد.

در این اثر، پیامبر اکرم(ص) در شب معراج، بالاتر از ماه قرار گرفته‌اند، انگار در آستانه درگاه الوهیت، در حال مکاشفه‌اند. چهره مبارک ایشان از پشت سر نشان داده شده؛ چرا که استاد بر این باور بود که تصویر چهره پیامبر(ص) فراتر از تصور انسان است. نور در این تابلو، عنصر بصری و نیرویی است که پیامبر(ص) را به سوی خداوند می‌کشاند، دست مبارک ایشان در امتداد این نور، بالا آمده، انگار در حال دریافت حقیقتی آسمانی‌اند. فرشندگان در این اثر، موجوداتی میان زن و مرد تصویر شده‌اند، لطیف، بی‌مرز و سراسر از معنا. این تابلو، روایت یک واقعه و بازنمایی لحظه‌ای پیامبر(ص)، از شب تا نور کشیده شده‌اند، اما هر چه بالاتر می‌رویم، در ذات الوهیت محو می‌شوند، انگار که نور، همه چیز را در خود حل می‌کند. فضای شب با رنگ‌های عمیق و خطوط نرم، حالتی از سکوت و عظمت